

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Martina Lachmanna a soudců Jana Ferneckého a Martina Bobáka ve věci

žalobkyně: **Hart & Partners, v.o.s.**, IČO 04680294
sídlem Kořenského 1107/15, 150 00 Praha 5
insolvenční správce dlužnice TAMEH Czech s.r.o., IČO 28615425
sídlem Vratimovská 689/117, 719 00 Ostrava
zastoupená advokátem Mgr. Tomášem Jonášem
sídlem V Celnici 1034/6, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 12. 5. 2025,
č. j. MZP/2025/290/350

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Ministerstvo životního prostředí rozhodnutím z 30. 12. 2024, č. j. MZP/2024/810/1615, shledalo společnost TAMEH Czech s. r. o. vinnou z přestupku na úseku obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů podle § 20 odst. 1 zákona č. 383/2012 Sb. V rozporu s § 9 uvedeného zákona totiž dle žalovaného nevyřadila emisní povolenky, a za to jí byla uložena pokuta ve výši 4 218 973 475,26 Kč. Ministr v záhlaví označeným rozhodnutím (napadené rozhodnutí) zamítl její rozklad a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
2. Proti tomuto rozhodnutí se žalobou podanou ke zdejšímu soudu bránila žalobkyně, nikoli společnost TAMEH Czech s. r. o. Žalobkyně je insolvenční správce této společnosti (též jen dlužník), která byla ustanovena usnesením Krajského soudu v Ostravě z 19. 12. 2023, č. j. KSOS 34 INS 19874/2023-A14, jímž byl zároveň zjištěn úpadek dlužníka. Usnesením téhož soudu z 9. 8. 2024, č. j. KSOS 34 INS 19874/2023-B-62, byl na majetek dlužníka přeměnou z reorganizace prohlášen konkurs.
3. Soud měl již od počátku řízení za to, že žalobkyně není aktivně procesně legitimována k podání žaloby. Byl si vědom toho, že podle § 246 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, **prohlášením konkursu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou.** Insolvenční správce vykonává zejména akcionářská práva spojená s akciemi zahrnutými do majetkové podstaty, rozhoduje o obchodním tajemství a jiné mlčenlivosti, vystupuje vůči dlužníkovým zaměstnancům jako zaměstnavatel, zajišťuje provoz dlužníkovy podniku, vedení účetnictví a plnění daňových povinností.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

4. Zároveň ale nemohl přehlédnout, že podle § 170 písm. d) insolvenčního zákona, jak v žalobě upozornila i žalobkyně, se v insolvenčním řízení *neuspokojují žádným ze způsobů řešení úpadku, není-li dále stanoveno jinak, mimosmluvní sankce postihující majetek dlužníka, s výjimkou penále za nezaplacení daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného za veřejné zdravotní pojištění, pokud povinnost zaplatit toto penále vznikla před rozhodnutím o úpadku.*
5. Podle judikatury správních a civilních soudů patří mezi zmíněné pohledávky v podobě mimosmluvních sankcí postihujících majetek dlužníka vyloučené dle § 170 písm. d) insolvenčního zákona z uspokojení v insolvenčním řízení i majetkové sankce vyplývající z rozhodnutí, kterými se ukládá pokuta za přestupek (srov. usnesení Krajského soudu v Ostravě z 4. 2. 2010, č. j. 22 Ca 234/2009 - 39, č. 2134/2010 Sb. NSS, či jeho reflexi v rozhodnutích civilních soudů, např. v usnesení Nejvyššího soudu z 30. 11. 2017, sp. zn. 29 NSČR 116/2015). Podle cit. usnesení Krajského soudu v Ostravě se takové pohledávky nemohou dotýkat majetkové podstaty úpadce, a insolvenční správce se proto v již zahájeném řízení před správním soudem nestává jeho účastníkem místo úpadce.
6. Tyto závěry jsou logicky přenositelné i na situaci, kdy žalobu podal rovnou insolvenční správce namísto dlužníka, který mohl žalobu podat sám [k poslednímu uvedenému viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (NSS) z 10. 7. 2018, č. j. 4 As 149/2017 - 121, č. 3767/2018 Sb. NSS]. V tomto rozsudku se rozšířený senát zabýval vztahem insolvenčního řízení a soudního řízení správního. Dospěl v něm k závěru, že „*skutečnost, že je vedeno insolvenční řízení s účastníkem řízení ve věcech správního soudnictví jako dlužníkem, nemá vliv na soudní řízení ve správním soudnictví; ustanovení § 140a (přerušení řízení), § 140b (zákaz vydání rozhodnutí) a § 140c (nově zahájená řízení) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, se na správní soudnictví nevztahují*“ (bod 71). Rozšířený senát v bodech 61 - 70 naposledy poukazovaného rozsudku vyložil důvody, pro které uzavřel, že rozhodnutí o úpadku nemá mít žádný vliv na správní řízení, jehož výsledkem je uložení mimosmluvní sankce (např. v podobě pokuty za přestupek) ani na navazující soudní řízení ve správním soudnictví a nemůže mít ani vliv na procesní postavení dlužníka v rámci takových řízení. Dle bodu 62 připomínaného rozsudku je to totiž dlužník, kdo i nadále zůstává tím, kdo jako účastník řízení má procesní práva a povinnosti a procesní způsobilost podle obecných pravidel správního práva. Zprostředkovaně je to pak dle rozšířeného senátu v těchto případech právě také dlužník, kdo se může stát účastníkem navazujícího řízení ve správním soudnictví a kdo má plné oprávnění v něm činit veškeré procesní úkony. Rozšířený senát přitom tyto závěry vyslovil i při vědomí, že soudní řízení správní *může* přímo či nepřímo ovlivnit majetkové poměry dlužníka, a tedy se „týkat majetkové podstaty“ ve smyslu terminologie užívané insolvenčním zákonem. Dlužník má dle závěrů vyslovených v předmětném rozsudku rozšířeného senátu v řízení ve správním soudnictví podobné postavení, jaké má ve správních řízeních, ve vztahu k nimž je podle § 140d odst. 1 věty třetí insolvenčního zákona účastníkem i nadále dlužník, nestanoví-li zákon jinak. Správní soud pak musí dle rozšířeného senátu reagovat na okolnosti dotýkající se úpadku např. v souvislosti s event. neschopností hradit náklady řízení, které nezbytně musí dlužník vynaložit, či se zřetelem k možnému postavení insolvenčního správce coby osoby zúčastněné na řízení podle § 34 s. ř. s.
7. O tomto svém předběžném právním názoru soud též strany poučil, aby jim dal prostor k vyjádření. Žalobkyně reagovala podáním z 5. 8. 2025, v němž zdůraznila, že je k podání

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

žaloby sama aktivně legitimována. Podotkla, že napadené rozhodnutí bylo vydáno pouze v návaznosti na jí podaný rozklad a jako odvolatel byla v tomto rozhodnutí též označena. Napadené rozhodnutí bylo doručeno jejímu tehdejšímu právnímu zástupci. Žalovaný tak nejpozději od podání rozkladu jednal se žalobkyní jako s účastníkem řízení. Za této situace a v zájmu ochrany věřitelů a požadavku jednání s odbornou péčí (§ 36 odst. 1 insolvenčního zákona) podala správní žalobu. Pokud jsou závěry soudu správné, měl žalovaný (ministr) jednat s dlužníkem, resp. žalobkyni poučit. Jinak zatížil své rozhodnutí vadou, jež mohla způsobit jeho nezákonnost.

8. Žalovaný v podání z téhož dne popsal, že jako s účastníkem (obviněným) jednal v řízení v prvním stupni s dlužníkem, jemuž také doručoval jednotlivé přípisy (oznámení o zahájení řízení apod.). V podání z 29. 10. 2024 (vyjádření k podkladům pro rozhodnutí) se jménem dlužníka k věci vyjádřila žalobkyně (podání podepsáno Ing. Hartem). Následně vydané prvostupňové rozhodnutí doručoval žalovaný jak dlužníkovi, tak žalobkyni. Pokud jde o podaný rozklad, v něm se uvádělo totéž, co v podání z 29. 10. 2024, tedy, že jej podává dlužník, za kterého jedná žalobkyně jako její insolvenční správce; ta byla dále zastoupena advokátem. Napadené rozhodnutí pak ministr doručoval právě tomuto advokátovi v souladu s § 34 odst. 2 správního řádu. V řízení o rozkladu vycházel z toho, že to byla žalobkyně, kdo se sám označil za zástupce dlužníka a kdo podal rozklad, přičemž neměl pochybnosti, že žalobkyně je zástupcem dlužníka, když se vyjadřovala i k podkladům rozhodnutí. Ve světle právního názoru soudu se nabízí otázka, zda skutečně byla oprávněna za dlužníka jednat a zda její rozklad neměl být zamítnut jako nepřipustný. V podání z 5. 9. 2025 se pak vyjádřil k věci samé (žalobním námitkám). Toto podání, stejně jako obě předchozí podání stran, neobsahovala žádné nové skutečnosti, jež by posunula pohled soudu oproti sdělenému předběžnému právnímu názoru; proto je už stranám nezasílal.
9. Předestřená argumentace stran na předběžném názoru soudu ničeho nezměnila, naopak v mezidobí dospěl v obdobné situaci ke stejnému závěru i jiný jeho senát – usnesením z 29. 9. 2025, č. j. 11 A 101/2025 - 23, taktéž odmítl žalobu insolvenčního správce, tentokrát společnosti Liberty Ostrava a.s., proti pokutě za přestupky na úseku obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.
10. Ve shodě s ním soud opětovně připomíná závěry rozšířeného senátu ve věci 4 As 149/2017. Ač tak rozšířený senát výslovně neformuloval, je zřejmé, že z pohledu metodologie aplikace práva rozšířil analogicky dopad § 140d odst. 1 insolvenčního zákona i na soudní řízení správní, které prizmatem tohoto ustanovení vnímá jako pokračování správního řízení (shodně usnesení Krajského soudu v Praze z 30. 1. 2019, č. j. 54 Af 19/2018 - 82, bod 11). Toto ustanovení stanoví, že *jiná řízení než soudní a rozhodčí řízení se rozhodnutím o úpadku nepřerušují a lze je nově zahájit i v době, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku; v těchto řízeních však po dobu, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku, nelze rozhodnout o náhradě škody nebo jiné újmy. K rozhodnutím vydaným v rozporu s tímto zákazem se v insolvenčním řízení nepřiblíží. Nestanoví-li zákon jinak, je účastníkem těchto jiných řízení i nadále dlužník.*
11. Dlužník může nepochybně podat sám žalobu proti rozhodnutí i v době, kdy probíhá insolvenční řízení, a i když byl na jeho majetek prohlášen konkurz (rozsudek NSS z 29. 8. 2018, č. j. 10 Afs 179/2017 - 32, č. 3803/2018 Sb. NSS). Soud opětovně upozorňuje i na § 245 odst. 3 insolvenčního zákona, podle kterého *prohlášení konkursu nemá vliv na dlužníkovu způsobilost k právním úkonům ani na jeho procesní způsobilost.* Insolvenční správce může být v takovém případě podle okolností osobou zúčastněnou na řízení (bod 70 rozsudku 4 As

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

149/2017 a rovněž rozsudek rozšířeného senátu NSS z 5. 12. 2017, č. j. 1 Afs 58/2017 - 42, č. 3686/2018 Sb. NSS, bod 57 a násl.).

12. Insolvenční správce může rovněž sám podat žalobu ve správním soudnictví. Je tomu však jen v omezeném množství případů. Dlužník může podat správní žalobu vždy, insolvenční správce ji však nemůže podat ve všech věcech, které se týkají dlužníka, nýbrž pouze v případě, kdy se (analogicky rozšířený) § 140d odst. 1 insolvenčního zákona neuplatní, protože zákon stanoví jinak (věta poslední uvedeného ustanovení).
13. Tak je tomu typicky (po prohlášení konkursu na majetek dlužníka) v daňových věcech či věcech, které se jinak přímo týkají majetkové podstaty, neboť práva a povinnosti v takovém případě přecházejí na insolvenčního správce [§ 228 písm. i), § 229 odst. 3 písm. c) a § 246 odst. 1 insolvenčního zákona a ve vztahu k daňovým věcem též § 20 odst. 3 a § 244 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád]. V těchto případech má insolvenční správce aktivní procesní legitimaci k podání žaloby (např. rozsudky NSS z 8. 8. 2018, č. j. 10 Afs 113/2018 - 76, z 31. 10. 2018, č. j. 3 Afs 173/2017 - 37, č. 3823/2019 Sb. NSS, bod 6 až 10, z 31. 10. 2018, č. j. 3 Afs 1/2017 - 71, bod 16 až 19).
14. V nynějším případě se však o takovou věc nejedná. Napadené (i prvostupňové) rozhodnutí bylo vydáno v řízení o přestupku (tedy v obdobném typu případu jako řešil rozšířený senát ve věci 4 As 149/2017), v němž byl dlužník shledán vinným ze spáchání přestupku a byla mu uložena pokuta. Pokuta za přestupek je nepochybně mimosmluvní sankcí postihující majetek dlužníka, která se v insolvenčním řízení neuspokojuje [již cit. § 170 písm. d) insolvenčního zákona a mimo výše cit. rozhodnutí např. i rozsudek Nejvyššího soudu z 27. 6. 2018, sp. zn. 29 ICdo 17/2017]. Výsledek daného řízení a vlastní pokuta tak nemají dopad do majetkové podstaty a nejde o případ, kdy by na insolvenčního správce přešla oprávnění dlužníka. Insolvenčnímu správci v takovém případě nesvědčí aktivní žalobní legitimace.
15. Tento předpoklad soudu žalobkyně ve svém vyjádření nijak nezpochybnila, naopak se právě dopadů § 170 písm. d) insolvenčního zákona sama v žalobě domáhala. Žalobkyně nevysvětlila, jak se může uložená pokuta, která se v insolvenčním řízení neuspokojuje, dotýkat majetkové podstaty dlužníka, resp. jak se konkrétně dotýká práv věřitelů. Obecný odkaz na zájem věřitelů a povinnost postupovat s odbornou péčí (§ 36 odst. 1 insolvenčního zákona) jí žalobní legitimaci založit nemůže.
16. Soud přitom ani dříve nepřehlédl, že NSS v rozsudku z 29. 6. 2022, č. j. 4 Ads 440/2019 - 29, bod 28, na podkladě případu, v němž šlo rovněž o uložení pokuty za spáchání správního deliktu, dovodil, že insolvenční správce může být po prohlášení konkursu osobou zúčastněnou na řízení, jelikož má na výsledku soudního řízení zájem. Kromě toho, že v případě insolvenčního správce je jeho postavení jako osoby zúčastněné na řízení specifické (není nutně založeno jen na přímém dotčení majetkové podstaty napadeným rozhodnutím či jiným postupem správního orgánu; srov. již cit. bod 70 rozsudku 4 As 149/2017), dovozoval-li NSS přímé dotčení majetkové podstaty, nevypořádal se s § 170 písm. d) insolvenčního zákona. Aktivní žalobní legitimaci insolvenčního správce ve věcech přestupků (uložených mimosmluvních sankcí) správní soudy prozatím nedovodily.
17. Na výše uvedeném konečně nic nemění ani skutečnost, že žalobkyně svou žalobu podala v návaznosti na to, že ministr napadeným rozhodnutím rozhodoval o rozkladu, který podala sama žalobkyně. Ze záhlaví výrokové části rozhodnutí obou stupňů, jež soudu žalobkyně předložila, vyplývá, že účastníkem řízení byl po celou dobu dlužník. S ním také žalovaný

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

původně jednal a jemu primárně doručoval prvostupňové rozhodnutí (viz i rozdělovník na jeho str. 8). Se žalobkyní jednal žalovaný jako se zástupcem dlužníka (jednajícím jeho jménem; srov. záhlaví výrokové části napadeného rozhodnutí, ale i jeho odůvodnění, v němž odvolatele ztotožňoval s dlužníkem, nikoli žalobkyní).

18. S ohledem na § 140d a § 245 odst. 3 insolvenčního zákona mohl podat rozklad přímo dlužník, jemuž ostatně bylo prvostupňové rozhodnutí doručeno, sám tak ovšem neučinil. Rozklad uplatnila jeho jménem žalobkyně a žalovaný s ní jednal jako se zástupcem dlužníka. Ač zřejmě vůbec neměl rozklad žalobkyně věcně projednat (není jasné, na základě čeho by měla žalobkyně dlužníka zastupovat), skutečnost, že tak učinil (nesprávně považoval žalobkyni za zástupce dlužníka), nemůže založit aktivní žalobní legitimaci žalobkyně. Ta nebyla a nemohla být nijak zkrácena na svých vlastních veřejných subjektivních právech, a to ani v souvislosti se svým postavením správce majetkové podstaty dlužníka. Žalobkyně sama nebyla účastníkem řízení, nemohla tak být zkrácena ani její procesní práva (nenáleží jí tudíž ani žalobní legitimace podle § 65 odst. 2 s. ř. s.).
19. Nelze tedy než uzavřít, že na prvotním názoru soudu, že je žalobkyně osobou zjevně neoprávněnou k podání této žaloby, se nic nezměnilo. Soud ji proto výrokem I odmítl postupem dle § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.).
20. Výrokem II rozhodl soud o nákladech řízení postupem dle § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žaloba byla odmítnuta.
21. Jelikož soud nevybíral soudní poplatek za žalobu, nemusel rozhodovat o jeho vrácení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u NSS, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, který o ní též rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 6. října 2025

Mgr. Martin Lachmann v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

pokračování

18 A 54/2025

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.